

Verksamhetsplan 2019

Regionstyrelsen



www.regionvasterbotten.se

INLEDNING	3
REGIONBILDNING	3
REGIONENS INRIKTNINGSMÅL	3
Vision	3
Inriktningsmål	4
Strategier och uppdrag från fullmäktige	4
Regionstyrelsens mål	4
PRIORITERADE OMRÅDEN OCH UPPDRAG FRÅN FULLMÄKTIGE	5
BÄTTRE OCH JÄMLIK HÄLSA	5
Förebyggande insatser ger goda effekter	5
Ett långsiktigt arbete	5
Regionstyrelsens mål	5
Uppdrag från fullmäktige	5
GOD OCH JÄMLIK VÅRD	6
Vård nära befolkningen	6
Uppdrag från fullmäktige	6
AKTIV OCH INNOVATIV SAMARBETSPARTNER	8
Digitaliseringens möjligheter	8
Regionens materiella behov påverkar	8
Energi och klimat	8
Regionstyrelsens mål	8
Uppdrag från fullmäktige	9
ATTRAKTIV ARBETSGIVARE	10
Kompetensförsörjning	10
En hälsofrämjande arbetsmiljö	10
Regionstyrelsens mål	10
Uppdrag från fullmäktige	11
TYDLIGT LEDARSKAP BYGGT PÅ SAMVERKAN FÖR HÅLLBAR REGIONAL TILLVÄXT	12
Regionstyrelsens mål	12
Uppdrag från fullmäktige	12
EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH BUDGET 2019	13
ÅRSPROGNOS 2018	13
BUDGETFÖRÄNDRINGAR 2019	13
EFFEKTIVISERINGAR OCH OMFÖRDELNINGAR I VERKSAMHETEN	13
HÅLLBAR EKONOMI	14
Regionstyrelsens mål	14
Uppdrag från fullmäktige	14
FÖRDELADE BUDGETRAMAR 2019	15
Primärvård	15
Tandvård	15
Privata vårdgivare	15
Digitalisering och medicinsk teknik	16
Service	16
Anslag och administration	16
REGIONSTYRELSENS MÅL 2019	18
UPPDRAG TILL REGIONDIREKTÖREN	20

Inledning

Regionstyrelsen är Region Västerbottens ledande politiska förvaltningsorgan och som sådant ansvarig för att leda och samordna förvaltningen i regionen. Regionstyrelsen har ett strategiskt ansvar för att säkerställa en effektiv och ändamålsenlig region. Regionstyrelsen ska ha uppsikt över övriga nämnders beslut, men även över den del av verksamheten som bedrivs i andra former såsom bolag, stiftelser, kommunalförbund och gemensamma nämnder. Regionstyrelsen är beställare av regionens primärvård som omfattas av vårdvalssystemet samt tandvård. Styrelsen har utöver detta ett ansvar för folkhälsa ur ett medborgarperspektiv.

Regionstyrelsens verksamhetsplan utgör en del av Region Västerbottens sammanhållna politiska styrning och ska läsas som en fortsättning och konkretisering av regionplanen 2019 som regionfullmäktige antog i november 2018. I verksamhetsplanen lyfter styrelsen fram sina prioriteringar för 2019 samt aktiviteter för att genomföra de riktade uppdragen från fullmäktige. Vidare anges styrelsens mål kopplade till fullmäktiges fem inriktningsmål. Styrelsens verksamhetsplan ligger till grund för förvaltningens planering.

För den del av verksamheten som omfattas av vårdvalssystemet har styrelsens inriktning preciserats i "Uppdrag och regler för Hälsoval Västerbotten" som inför 2019 fastställdes av landstingsstyrelsen i särskild ordning. Uppdraget följs upp genom en uppföljningsplan som redovisas i regionstyrelsens delårs- och årsrapportering.

I samband med att den nya organisationen Region Västerbotten bildas, samlas primärvård, tandvård och sjukhusvård i en gemensam förvaltning under hälso- och sjukvårdsnämnden. Det innebär att regionstyrelsen är beställare av primärvård som omfattas av vårdvalssystemet samt tandvård och Hälso- och sjukvårdsnämnden är utförare.

Regionbildning

Den 1 januari 2019 bildas en region i Västerbotten. Det innebär att Västerbottens läns landsting, Regionförbundet Västerbottens län och vissa uppgifter som hanteras av Länsstyrelsen i Västerbotten förs samman i en ny organisation, Region Västerbotten.

Region Västerbotten ansvarar för områden som bidrar till den regionala utvecklingen i hela länet. Hälso- och sjukvård är den största verksamheten, andra områden är kollektivtrafik, infrastruktur, kompetens- och utbildningsfrågor, hållbarhet, digitalisering, samhällsplanering, innovation och näringslivsutveckling, internationella frågor, besöksnäring och kultur.

Syftet med regionbildningen är att stärka och utveckla länet. Genom regionbildningen skapas förutsättningar för politiker på regional och lokal nivå att samverka för länsinvånarnas bästa. Genom direkta val stärks också medborgarnas inflytande över länets utveckling.

Människors hälsa och regionens utveckling är starkt beroende av varandra och med en gemensam organisation skapas mer kraft i dessa frågor.

Regionens inriktningsmål

Vision

Visionen är utgångspunkten för all vår verksamhet. Region Västerbotten kommer under 2019 att arbeta med att ta fram en ny gemensam vision.

Före detta Västerbottens läns landstings vision lyder: År 2020 har Västerbotten världens bästa hälsa och världens friskaste befolkning. Visionen har formulerats med utgångspunkt i invånarnas behov och i landstingets uppdrag.

Före detta Regionförbundet Västerbottens läns vision som utgår från den regionala utvecklingsstrategin för Västerbottens län

2014–2020 och lyder: Från kust till fjäll
skapas en hållbar attraktiv region.

Inriktningsmål

För att bidra till visionen har regionfullmäktige fastställt följande fem inriktningsmål som ska gälla för alla verksamheter 2019:

- Bättre och jämlik hälsa
- God och jämlik vård
- Aktiv och innovativ samarbetspartner
- Attraktiv arbetsgivare
- Tydligt ledarskap byggt på samverkan för hållbar regional tillväxt

Strategier och uppdrag från fullmäktige

Inriktningsmålen kompletteras med strategier från fullmäktige som beskriver hur arbetet för att uppnå målen ska gå till. Inom varje inriktningsmål har regionfullmäktige dessutom angett riktade uppdrag till styrelsen som ska utföras och återrapporteras till regionfullmäktige för verksamhetsåret 2019.

Regionstyrelsens mål

I verksamhetsplanen uttrycker regionstyrelsen vad som ska uppnås för att bidra till inriktningsmål och strategier samt för att genomföra uppdragen från fullmäktige. Givet grunduppdrag och dessa förutsättningar lyfter styrelsen fram sina specifika prioriteringar och mål för 2019. Mål och målnivåer redovisas sist i dokumentet.

Prioriterade områden och uppdrag från fullmäktige

Nedan beskrivs dels regionstyrelsens prioriteringar inom centrala utvecklingsområden för att fullmäktiges och styrelsens mål 2019 ska uppnås, dels inriktning och arbete för att genomföra uppdragen från fullmäktige.

Bättre och jämlik hälsa

En god folkhälsa innebär ett så gott hälso- läge som möjligt i hela befolkningen och att skillnaderna mellan de som har det sämst och de som har det bäst är små.

Sverige är ett land där folkhälsan mätt på traditionellt sätt är väldigt god men där ojämlikheten i hälsa och livslängd också är påtaglig. Idag har t.ex. hälften av kvinnorna och två tredjedelar av männen en eller flera ohälsosamma levnadsvanor. I Västerbottens län finns även geografiska skillnader, hälsoläget är som helhet bättre hos befolkningen längs kusten än i inlandet. Det kan till stor del förklaras med att inlandsborna är äldre. De har också ungefär ett halvt år kortare medellivslängd, vilket troligen har med utbildnings- och socioekonomiska faktorer att göra. Skillnaderna är mer uttalade inom än mellan kommunerna och tydligare längs den befolkningstäta kusten än i inlandet.

Brist på inflytande och möjligheter att påverka sina livsvillkor och att inte kunna delta aktivt i samhällsutvecklingen är faktorer som påverkar vårt hälsotillstånd. Personer med funktionsnedsättning har sämre hälsa än andra målgrupper. För att förbättra hälsan krävs samarbete, ökade kunskaper och förändrade arbetssätt inom hälso- och sjukvården och tandvården. Utvecklad samverkan och samarbete med andra aktörer är också centralt.

Förebyggande insatser ger goda effekter

Att arbeta för att så få som möjligt i befolkningen drabbas av ohälsa är lika viktigt som

att behandla och bota sjukdomar, om inte viktigare. Ett än mer aktivt hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete och behandling av ohälsosamma levnadsvanor kan på kort sikt leda till en kostnadsökning för hälso- och sjukvården men det innebär även en effektivare användning av hälso- och sjukvårdens resurser med goda hälsoeffekter till en låg kostnad. Till exempel kan ökad fysisk aktivitet och hälsosammare matvanor leda till minskade läkemedelskostnader, och ett minskat alkoholintag kan leda till färre olyckor.

Ett långsiktigt arbete

Preventivt folkhälsoarbete är ett långsiktigt arbete och kommer att fortsätta bedrivas i enlighet med tidigare prioriteringar i linje med visionen om världens bästa hälsa. Utmaningarna för Västerbotten ligger fortsatt i att minska riskkonsumtionen av alkohol och förbättra den självskattade hälsan hos kvinnor och män, både kroppsligt och psykiskt. Medellivslängden kan ses som ett resultat av hur olika faktorer påverkar hälsan och kräver därför fortsatt brett förebyggande arbete.

Regionstyrelsens mål

Regionen ska arbeta för att främja hälsa och förebygga sjukdom.

Uppdrag från fullmäktige

Inga uppdrag till regionstyrelsen inom detta inriktningsmål.

God och jämlik vård

En god och jämlik vård för alla i Västerbotten förutsätter en kraftfull, långsiktig och hållbar utveckling för hälso- och sjukvården i länet. I regionplanen lyfts ett antal utmaningar och möjligheter inför framtiden bl.a. ökar andelen äldre i befolkningen och därmed antalet personer som lever längre med kroniska sjukdomar. Regeringen och SKL har kommit överens om insatser för att förbättra vården för personer med kroniska sjukdomar, vilka utgör den stora volymen i vården idag, där fokus ligger på insatser i primärvård och nära vård. Ett gott omhändertagande och en god vård för kroniskt sjuka personer kräver kontinuitet, vilket är en utmaning i dagens primärvård. Region Västerbotten kommer att använda det nationella arbetet för att säkerställa jämlik vård i horisontella prioriteringar.

Grunden i arbetet är ett samlat patientfokus och att tillsammans med andra vårdgivare skapa smidiga vårdflöden för att förbättra såväl kvalitet som tillgänglighet. Genom ett utvecklat samarbete mellan sjukhusvård, primärvård och kommunal sjukvård kan behovet av slutenvård på sjukhus och besök på sjukhusens akutmottagningar minska och kontinuiteten på hälsocentralerna öka.

Vård nära befolkningen

Från den 1 januari 2019 är landstingen skyldiga att organisera sin hälso- och sjukvårdsverksamhet så att vården kan ges nära befolkningen. Nära vård har en geografisk dimension och innebär att vården så långt som

möjligt ska vara tillgänglig oavsett var i länet patienterna bor. Nära behöver inte med nödvändighet betyda möjlighet att fysiskt besöka vården utan kan betyda att patienten med hjälp av dator, mobiltelefon eller annat kan få hjälp var hen än befinner sig. Det nuvarande ganska ensidiga fokus på fysiska möten måste skiftas till att omfatta också andra former av interaktion med patienten.¹

Primärvården är en viktig del i den nära vården och bör var den första naturliga kontaktytan men hela eller delar av andra hälso- och sjukvårdsverksamheter kan också utgöra nära vård. Varje region och kommun måste i nära samverkan, utifrån sina förutsättningar och behov, utforma den nära vården för medborgarna. För att utveckla nära vård i ett västerbottniskt perspektiv, kommer ett förslag på målbild och strategi för god, effektiv och nära vård i Västerbotten i ett framtidsperspektiv att tas fram under 2019.

Regionstyrelsens mål

Regionstyrelsens inriktning preciserats i "Uppdrag och regler för Hälsoval Västerbotten".

Uppdrag från fullmäktige

Ta fram förslag för hur nära vård ska utveckla samarbetet med länets kommuner

Delat uppdrag mellan regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden.

De statliga utredningarna kring effektiv vård, och god och nära vård har fått stort genomslag i Sverige. De beskriver en resursomfördelning från sjukhusvård till primärvård och att samverkan med kommuner är central för att kunna möta exempelvis multisjuka äldres behov. För att utveckla nära vård i ett västerbottniskt perspektiv med inspel från den nationella ni-

¹ SOU 2016:2, *Effektiv vård*, s. 363.

vån gav landstingsstyrelsen den 29 september (VLL 1735-2018 §180) landstingsdirektören/regiondirektören i uppdrag att presentera ett förslag på målbild och strategi för god, effektiv och nära vård i Västerbotten i ett framtidsperspektiv.

Regionstyrelsen har tillsammans med hälso- och sjukvårdsnämnden fått i uppdrag att ta fram förslag på hur utveckling av samarbetet med kommunerna ska ske inom ramen för nära vård.

Aktivitet	Uppföljning
I samverkan med hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställa att utveckling av samarbetet med kommunerna är en del i den målbild och strategi för god, effektiv och nära vård i Västerbotten som tas fram under 2019.	Delårsrapport per april

Utreda och föreslå utformningen av en ny beställarfunktion

I reglementet för regionstyrelsen framgår att det att styrelsen är beställare av regionens primärvård som omfattas av vårdvalssystemet enligt lag (2008:962) om valfrihetssystem. I styrelsens uppgift som beställare ingår att träffa överenskommelse respektive avtal med utförare av primärvård samt att svara för uppföljning av hur uppdraget uppfylls. I rollen som beställare ska regionstyrelsen lämna förslag till fullmäktige avseende uppdrag och ersättningsystem för primärvården. Hälso- och sjukvårdsnämnden har ansvaret att utföra den primärvård som drivs i egen regi i enlighet med styrelsens beställning. Detta utföransvar låg tidigare på landstingets primärvårdsorganisation.

Uppdraget är föreslå och utveckla en tjänstepersonorganisation av valfrihetssystem som stödjer den nya politiska organisationen. Den föreslagna organisationen ska tydliggöra rollen som konkurrensneutral och transparent huvudman och ta höjd för en hälso- och sjukvård närmare invånaren och nya sätt att bedriva vård.

Aktivitet	Uppföljning
Föreslå och utveckla en ändamålsenlig organisation för regionens valfrihetssystem	Delårsrapport per april Årsrapport
Utveckla processerna för offentligt finansierad tandvård och andra privata vårdgivare	Årsrapport

Aktiv och innovativ samarbetspartner

Den nya organisationen Region Västerbotten ska säkerställa en långsiktig och livskraftig utveckling för bland annat hälso- och sjukvård, regional utveckling, kultur, kollektivtrafik och besöksnäring.

Regionen och länets kommuner har stora möjligheter att tillsammans möta länsbornas behov av och förväntningar på såväl vård som regional utveckling och därigenom utveckla verksamheterna.

Inför regionbildningen har ett omfattande arbete bedrivits med att finna former för en utvecklad samverkan med länets kommuner som långsiktigt kan bygga och upprätthålla goda relationer.

Digitaliseringens möjligheter

Behoven av och förväntningarna på regionens verksamheter och hälso- och sjukvård i synnerhet förändras snabbt. Verksamhetsutveckling genom **teknik (digitalisering)** är en strategi för att möta utmaningarna och även i framtiden kunna erbjuda en god och jämlik vård och nå framgång i regionens arbete för att modernisera och utveckla verksamheten. Nya tekniska möjligheter, behov av att effektivisera verksamheten, samt invånarnas förväntningar och krav på ökad tillgänglighet och delaktighet är viktiga drivkrafter i förändringsarbetet.

Genom att utveckla första linjens vård och Nya 1177 Vårdguiden med inriktning digitalt först och fysiska besök när det behövs ökar invånarnas förmåga att ta ansvar och vara mer delaktiga i sin hälsa.

Under 2019 startar implementeringen av Framtidens vårdinformationsstöd (FVIS). Det kommer att innebära stora förändringar och verksamheterna behöver förberedas så att de har förutsättningar att tillvarata möjligheter och genomföra de förändringar som behövs för att nå framgång.

Regionens materiella behov påverkar

Regionens fastigheter är en viktig del för vårdens och regionens utveckling. Tydligare strategier hur fastighetsutvecklingen ska stödja den framtida vårdutvecklingen behöver skapas. Prioriteringar och utvecklingstakt behöver balanseras mot det finansiella utrymmet.

Regionen är en stor förbrukare av medicinskt material och utrustning. Därför är processerna för sortimentsval, anskaffning och styrning viktiga faktorer för minskade kostnader inom detta område.

Energi och klimat

För att möta framtidens utmaningar inom klimat- och energiområdet krävs djupare samverkan med andra aktörer. Att skapa nya samarbetsformer och innovativa lösningar bidrar till regionala utvecklingsmöjligheter.

Regionstyrelsens mål

Regionen ska genom digitala tjänster erbjuda en ökad tillgänglighet för invånare och patienter.

Regionen ska verka för nya samarbetsformer för att hushålla med resurser.

Uppdrag från fullmäktige

Implementera ny struktur för samverkan mellan regionen och länets kommuner avseende vård och omsorg

Delat uppdrag mellan regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden.

Ett förslag till ny samverkansstruktur mellan regionen och länets kommuner har tagits fram. Förslaget har genomgått en förankringsprocess med deltagande från samtliga kommuner och landstinget. Det utgår från principer om att samverkan tydligt ska bidra till att skapa ett värde för invånaren och därför byggas från nivån närmast patienten. Samverkansorganisationen ska ha en tydlig koppling till linjeorganisationen.

Regionstyrelsen ska i samverkan med hälso- och sjukvårdsnämnden skapa förutsättningar för den nya strukturen för samverkan avseende vård och omsorg.

Aktivitet	Uppföljning
Erforderliga beslut om projektstart fattats hos huvudmännen (regionen och länets kommuner). Avrapportering till regionstyrelsen.	Delårsrapport per april
Sluta överenskommelser om utformningen av arenor för lokal samverkan mellan regionen och samtliga kommuner. Avrapportering till regionstyrelsen.	Delårsrapport per augusti
Slutrapport implementeringsprojekt. Avrapportering till regionstyrelsen.	Årsrapport

Attraktiv arbetsgivare

En god kompetensförsörjning är avgörande för att regionen ska kunna bedriva en bra hälso- och sjukvård, tandvård, habilitering, regional utveckling och övrig verksamhet.

En region som även kännetecknas av god tillgång till utbildning och bostäder, ett bra fritids- och kulturutbud, väl utbyggda transportsystem och en i övrigt god samhällsservice ökar länets attraktionskraft och därmed också möjligheterna att klara Region Västerbottens kompetensförsörjningsbehov.

Kompetensförsörjning

Den pågående generationsväxlingen på arbetsmarknaden inom Sveriges offentliga sektor är omfattande. Samtidigt ökar konkurrensen om arbetskraften mellan branscher i hela landet då ungdomskullarna minskar och allt färre personer kan komma att stå till arbetsmarknadens förfogande. Regionen kommer även fortsättningsvis att arbeta för att seniora medarbetare med nyckelkompetenser vill och kan förlänga sitt arbetsliv. Att erbjuda en bra arbetsmiljö och förbättra förutsättningarna för att medarbetarna stannar så länge som möjligt i regionen och att bättre använda medarbetarnas kompetens är och förblir några av Region Västerbottens viktigaste strategiska uppgifter.

För att kunna vara attraktiv som arbetsgivare är ett väl fungerande ledarskap nödvändigt. För att förbättra förutsättningarna för ledarskap arbetar regionstyrelsen bland annat med stöd och utbildning inom det som benämns transformerande ledarskap. Chefers förutsättningar att agera och

hantera ett gott ledarskap är ett arbete som ska vidareutvecklas under 2019. Detta ska kombineras med målsättningen att ingen chef har fler än 35 anställda.

Med Region Västerbottens värdegrund som bas pågår arbetet med att förnya arbetssätt, utveckla arbetstider och fördelning av arbetsuppgifter mellan olika kompetenser så att medarbetarnas kompetens nyttjas optimalt.

Värdegrunden är också utgångspunkten för regionens arbete med att inkludera alla genom ett aktivt jämställdhets- och mångfaldsarbete.

En hälsofrämjande arbetsmiljö

Att säkerställa kompetensförsörjningen förutsätter att regionen intensifierar arbetet med att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare. Genom systematiskt arbetsmiljöarbete skapas förutsättningar för chefer och medarbetare att tillsammans bygga en arbetsmiljö som främjar hälsa och utveckling och därmed ökar välbefinnandet och risken minskar för ohälsa och sjukskrivning.

Arbetet med att minska sjukskrivningar som inleddes 2017 kommer att fortsätta under 2019. Inriktningen är att jobba aktivt med förebyggande aktiviteter, ytterligare fokusera på tidiga insatser vid sjukfrånvaro samt fortsatta åtgärder och uppföljning vid långa sjukskrivningar.

Regionstyrelsens mål

Regionen ska vara en utvecklande och hälsofrämjande arbetsplats.

Regionen ska verka för en hållbar kompetensförsörjning.

Uppdrag från fullmäktige

Utveckla och öka det systematiska hälsofrämjande arbetet

Delat uppdrag med hälso- och sjukvårdsnämnden, regionala utvecklingsnämnden samt folkhögskolestyrelsen.

Region Västerbotten ska vara en utvecklande och attraktiv arbetsplats där medarbetare känner sig välkomnade, sedda och delaktiga. Som arbetsgivare ska regionen verka för att vara en hälsofrämjande arbetsplats och därmed uppnå en god fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö. För att uppnå det behövs ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete med engagemang från både chefer och medarbetare.

Regionstyrelsen kommer därför under 2019 att prioritera utveckling av förutsättningarna för att följa upp och utveckla en attraktiv, hälsofrämjande och säker arbetsmiljö.

Aktivitet	Uppföljning
Utveckla och följa upp det systematiska hälsofrämjande arbetsmiljöarbetet.	Delårsrapport per april Delårsrapport per augusti Årsrapport
Skapa struktur för att följa upp chefers arbetsmiljö.	Delårsrapport per augusti

Tydligt ledarskap byggt på samverkan för hållbar regional tillväxt

Region Västerbotten har en viktig roll för hållbar utveckling i länet genom sitt ansvar som regionalt utvecklingsansvarig och de verktyg som organisationen har för att främja tillväxt och utveckling. Region Västerbottens regionala ledarskap innebär att samla länet i gemensamma satsningar, strategier och planer som den regionala utvecklingsstrategin och inom olika

sakområden. Det innebär att skapa och förvalta verksamheter, plattformar och mötesplatser, det handlar om kunskapsutveckling och att finansiera utvecklingsinsatser. Inte minst handlar det om att företräda länet i utvecklingsfrågor nationellt och inom EU. Region Västerbotten samverkar inom regional utveckling med länets kommuner i en samverkansstruktur med start i juni 2019.

Regionstyrelsens mål

Regionstyrelsen har inga mål under 2019.

Uppdrag från fullmäktige

Implementera ny beredningsstruktur för samverkan mellan regionen och länets kommuner avseende regionala utvecklingsfrågor

Delat uppdrag med regionala utvecklingsnämnden.

I och med bildandet av Region Västerbotten, så skapas även en ny samverkanstruktur mellan regionen och de femton kommunerna i länet. Genom att bygga på de goda erfarenheter som gjorts under de sista tio åren inom Regionförbundet Västerbottens län, så är ambitionen att länets invånare på ett mer heltäckande sätt ska ha nytta av den nya samverkansstrukturen.

Region Västerbottens högsta ledning kommer att samverka med kommunernas högsta ledning i principiellt viktiga gemensamma frågor genom s.k. regionledningsmöten. Via beredningen för regional utveckling kommer ledande politiska företrädare för den regionala utvecklingsnämnden och länets femton kommuner att regelbundet mötas för samverkan och beredning av gemensamma regionala utvecklingsfrågor för att säkerställa samsyn.

Regionstyrelsen ska skapa förutsättningar för att den nya beredningsstrukturen implementeras.

Aktivitet	Uppföljning
Skapa förutsättningar och strukturer för samverkan med länets kommuner avseende regionala utvecklingsfrågor.	Årsrapport

Ekonomiska förutsättningar och budget 2019

Riktlinjer för kostnadsförändringar

Regionstyrelsens målsättning är att genomföra det långsiktiga förbättringsarbetet som landstingsfullmäktige beslutade i Landstingsplan 2016-2019. Åtgärderna omfattar kvalitets- och patientsäkerhetsarbete, omfördelning från slutenvård till öppenvård, införa produktions- och kapacitetsplanering samt utveckla arbetsätt för värdebaserad vård. Arbetet fortsätter med att effektivisera vårdens arbetsformer och med att utveckla de gränsöverskridande arbetsprocesserna. Samverkan med kommunerna är fortsatt i fokus. Styrelsen bedömer att åtgärderna som beslutas fortsatt ska genomföras och ge effekt under planeringsperioden.

Årsprognos 2018

Landstingsstyrelsen redovisar per augusti 2018 en negativ budgetavvikelse på totalt 97 miljoner kronor och nettokostnadsutveckling på 4,1 procent.

Beslutade åtgärdsplaner för 2018 uppgår till 60 miljoner kronor. Av planerade åtgärder till och med augusti månad på 34 miljoner bedöms uppnådd effekt till 22 miljoner.

Efter tertial två bedöms nämndens prognos till ett underskott på 105 miljoner kronor för 2018, vilket motsvarar en nettokostnadsutveckling på 0,6 procent. Nettokostnadsutveckling påverkas bland annat av lägre kostnader för avskrivningar. Landstingsstyrelsen anser det viktigt att de beslutade åtgärderna genomförs och att effektiviseringsarbetet får effekt.

Budgetförändringar 2019

Regionfullmäktige beslutade i november att fastställa budgetramen för regionstyrelsen till 3 100 miljoner kronor. Budget är utökad med 33 miljoner kronor exklusive löne- och prisindex. Budgetökningen består av finansiering av avgiftsfri tandvård för 23 år, avgiftsfri cellprovstagning, läkemedel samt minskade intäkter.

Inför regionbildningen omfördelas till nya nämnder för bland annat anslag för Region Västerbotten, kollektivtrafiken, forskning och innovation, läkemedelscentrum mm. Budgeten för tandvården centralt har flyttats till styrelsen. Sammantaget flyttas verksamhet och budget med 370 miljoner kronor.

Effektiviseringar och omfördelningar i verksamheten

Baserat på årsprognosen för 2018 med ett underskott på 105 miljoner kronor är styrelsens bedömning att ett stort effektiviseringsarbete med åtgärdsplaner för all verksamhet måste tas fram och genomföras. Den negativa kostnadsutvecklingen måste brytas och gå mot en verksamhet inom ekonomiska förutsättningar.

Nationella jämförelser av kostnader och vårdkonsumtion är en viktig del av hälso- och sjukvårdsnämndens planering. Den strukturerade kostnaden för hälso- och sjukvård exklusive tandvård och primärvårdsansluten hemsjukvård i Västerbotten, hänsyn tagen till bland annat ålder och geografi uppgick 2017 till 26 774 kronor per invånare vilket är 1 440 kronor mer än rikets genomsnitt. Omräknat innebär det en högre kostnad motsvarande 387 miljoner kronor.

Styrelsens inriktning för det fortsatta effektiviseringsarbetet 2019 följer och vidareutvecklar den åtgärdsplan som antogs 2018 och beskrivs nedan.

- Minska kostnadsutvecklingen
- Anpassa närvarotid till bemanningsmål
- Effektivisera förvaltning och utveckling av fastigheter
- Utveckla inköps- och upphandlingsprocessen
- Utveckla och effektivisera övergripande ledningsprocesser
- Utveckla digitala vårdkontakter/vård på distans

Ovanstående effektiviseringar bedöms utgöra en grund för ett strukturerat förbättringsarbete i verksamheten. Detaljerade aktivitetsplaner för verksamheten tas fram.

Hållbar ekonomi

För att genomföra de strategiska satsningarna och samtidigt skapa förutsättningar för en hållbar ekonomi krävs en långsiktig stabil ekonomisk planering och kontroll över kostnadsutvecklingen så att överskott genereras för att klara framtida investeringar i verksamhet och pensionsåtagandena. Det är av största vikt att fullfölja det pågående, långsiktiga effektiviseringsarbetet men också att genomföra prioriteringar och omfördelningar.

Hållbar utveckling är en utveckling som ”..tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.”² Ekonomisk hållbarhet handlar om balans mellan materiell välfärd för dagens befolkning och kommande generationer.

Förutsättningarna för att Region Västerbotten ska uppnå en hållbar ekonomi beskrivs i regionplan 2019 som

- nära och effektiv vård
- hållbara budgetramar i verksamheten
- långsiktig, finansierad investeringsplan
- fullt finansierad pensionsskuld – med delmål för perioden

² Brundlandkommissionen, 1987

Regionstyrelsens mål

Regionens verksamheter ska ha en god ekonomisk hushållning.

Uppdrag från fullmäktige

Utreda/förbereda åtgärder för ekonomisk hållbarhet för kommande planperiod (2020-2023)

Aktivitet	Uppföljning
Ta fram strategi och handlingsplan för att minska verksamhetens kostnader på kort- och långsikt.	Delårsrapport per april

Utreda och ta fram underlag för att införa en ny styrmodell under kommande planperiod (2020-2023)

Regionkommunbildningen den 1 januari 2019 innebär att verksamhet sammanförs från tre olika organisationer när före detta Västerbottens läns landsting, före detta Regionförbundet Västerbottens län, och den del av verksamheten vid Länsstyrelsen Västerbottens län som arbetar med företagsstöd bildar en ny organisation. För att ge den nya organisationen bästa möjliga förutsättningar att verka som en enhet kommer en översyn av Region Västerbottens styrmodell att inledas 2019.

Aktivitet	Uppföljning
Ta fram kunskapsunderlag och förslag till förändringar av styrmodell på kort och lång sikt.	Delårsrapport per april

Utreda och föreslå en långsiktig, och finansierad, investeringsplan

Landstingets investeringsbehov i fastigheter, medicinteknisk utrustning och digitalisering ligger på en fortsatt hög nivå under planperioden. Det är främst inom investeringsområdet fastighet som de stora investeringsutbetalningarna återfinns men även införandet av FVIS och ett stort behov av medicinteknisk utrustning bidrar till de höga utbetalningarna under planperioden.

I arbetet att utreda och föreslå en långsiktig och finansierad investeringsplan kommer det att krävas en översyn av investeringsbehovet inom alla investeringsområden och samtliga tre sjukhus i länet kommer att bli föremål för prioriteringar. Detta arbete beräknas vara klart under våren 2019 och utgöra underlag för beslut i regionfullmäktige om uppdaterad investeringsram.

Aktivitet	Uppföljning
Utreda möjliga alternativ till finansiering	Delårsrapport per april
Fastställa långsiktiga finansiella ramar för investeringsverksamheten	Delårsrapport per april
Utreda och prioritera investeringsbehovet utifrån framtagna finansiella ramar.	Delårsrapport per april

Fördelade budgetramar 2019

Utgångspunkten för budgetramen 2019 är 2018 års budget. Regionfullmäktige beslutade i november om en budgetram på totalt 3 100 miljoner kronor till regionstyrelsens förfogande för 2019. Förändringar framgår av tabellen nedan.

Budgetram 2019 per anslagsnivå

Regionstyrelsen	Budgetram 2018	Förändring ny region	Budgetändringar	Löne- och pris-index	Budgetram 2019
Primärvård - beställare	-1 246		-3,5	-29	-1 278
Tandvård - beställare	0	-157,0	-4,8	-3,6	-165,4
Privata vårdgivare - beställare	0	-21,4		-0,4	-21,8
Digitisering	-302		-5,7	-6,9	-314
Service	-362		-3,6	-8,3	-373
Pensionkostnader	-910			-21	-931
Avskrivningar	-397		50,0	-8,0	-355
Adm och anslag	-152	548	-65,5	9,0	338,8
Summa	-3 369	370	-33	-67	-3 100

Primärvård

Ramen för Primärvården 2019 uppgår till 1 278 miljoner kronor. Det är en budgetökning med 3,5 miljoner och index på 29 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 2,6 procent. Budgetökningen består av 2 miljoner till läkemedel och 1,5 miljoner till Glesbyggsmedicinskt centrum. Primärvårdsramen fördelas i enlighet med ersättningsmodellen för hälsoval samt tilläggsuppdrag.

Tandvård

Ramen för tandvård fastställs till 165,4 miljoner kronor. För att finansiera kostnadsfri tandvård för ungdomar upptill 23 år tillskjuts 4,3 miljoner kronor och för folkhälsoarbete 0,5 miljoner kronor. För förväntade löne- och prisökningar ökas ramen med 2,3 procent vilket motsvarar 3,6 miljoner.

Tandvårdsramen fördelas i enlighet med tandvårdens ersättningsmodell. Barnkapiteringen 2019 fastställs enligt nedan:

- per barn 0-1 år: 267 kronor
- per barn 2 år: 667 kronor
- per barn 3-19 år: 1 292 kronor
- per barn 20-23 år: 741 kronor
- nyanlända svenskar 0-19 år: 645 kronor
- nyanlända svenskar 20-22 år: 371 kronor

Privata vårdgivare

Ramen för privata vårdgivare inom sjukhusvård är flyttad till regionstyrelsen från

Hälso- och sjukvårdsnämnden för att ingå i den nya beställarenheten. Budgeten uppgår till 21,8 miljoner kronor.

Digitalisering och medicinsk teknik

Ramen för Digitalisering och medicinsk teknik 2019 fastställs till 314 miljoner kronor. Budgetförstärkning med 5 miljoner och index med 6,9 miljoner innebär en ökning med 4,0 procent. Den riktade förstärkningen avser ökade kostnader för licenser.

Service

Ramen för Service 2019 fastställs till 373 miljoner kronor. Budgeten är förstärkt med 2 miljoner kronor för byggnadsrelaterad ohälsa i Skellefteåområdet och med 1,6 miljoner kronor för entrévärdar inom länet. Ramen är uppräknad med förväntade löne- och prisökningar. För 2018 beslutade styrelsen om ett tillfälligt anslag på två miljoner kronor för förändrad inköpsorganisation. För 2019 erhålls två miljoner kronor tillfälligt för förändringen. Det finansieras ur det strategiska anslaget.

Anslag och administration

Fullmäktige har fastställt budgeten för pensionskostnader för 2019 till 931 miljoner kronor, en ökning med 20,9 miljoner

kronor. Uppräkningen följer förslag från pensionsförvaltaren.

Avskrivningsbudgeten för 2019 har fullmäktige fastställt till 355 miljoner, en tillfällig reduktion med anledning av införande av komponentavskrivning inom fastighetsområdet. Utrymmet på 50 miljoner kronor används till strategiska satsningar under 2019.

Budgeten för Anslag och Administration fastställs till nettointäkter på 338,8 miljoner kronor för 2019. Schablonintäkter från verksamheten för pensioner uppgår till 627 miljoner kronor. Budgetförändringar för finansiering av minskade intäkter för statsbidrag samt 1,5 miljoner kronor till utbildningsbidrag samt beräknad uppräknings för pris- och löneökning.

Från avskrivningsbudgeten skapas ett utrymme till strategiska prioriteringar för att möta dagens och framtidens utmaningar med ett lån med 50 miljoner kronor, dessa medel är inte nivåhöjande. Anslaget kommer till stor del att användas till införande projektet för framtidens vårdinformationssystem (FVIS). Styrelsen beslutar i särskilda ärenden kring dessa.

Specifikation av anslag och administration redovisas nedan.

Specifikation av anslag och administration inom Regionstyrelsen		Budget 2019
Landstingsledning, staber och administrativa basenheter	Regionledning	19 000
	Ekonomistab	39 950
	Ledningsstab inkl folkhälsa 5 tjänster	33 835
	HR - stab	43 150
	Kommunikationsstab	11 750
	Företagshälsovård	11 340
	Smittskydd	5 650
Summa administration		164 675
Anslag för förtroendevalda	Regionfullmäktige	8 440
	Beredning: Folkhälsa o demografi Södra Lappland	2 700
	Beredning: Folkhälsa o demografi Skellefteå-Nor	2 700
	Beredning: Folkhälsa o demografi Umeåregionen	2 700
	Regionstyrelse inklusive arbetsutskott	6 650
	Resursram politiska partier	2 540
	Parti och ungdomsstöld	10 780
	Poliskt sekretariat	2 890
	Föreningsbidrag	2 180
Personalanslag	Utbildningsförmån	21 630
	Facklig verksamhet	15 120
	Anpassningsanslag	10 570
	Medarbetarutveckling	5 500
	Personalförsörjning	3 900
	Arbetsmiljöinsatser	1 500
	Feriearbete	1 400
	Pensions- och 25-årsuppvaktning	1 000
	Projekt - integrering	3 500
	Projekt - minska sjukskrivningar	1 000
Avgifter och bidrag	Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag (LÖF)	35 000
	Avgifter Sveriges Kommuner och Landsting	12 700
	Finsam	5 500
	Försäkringar	2 330
	Norrlands Regionförbund	1 580
	Röda Korset	1 380
	North Sweden European Office	1 050
	Kommunalförbundet Svensk Ambulansflyg	980
	Enkäter - övergripande	600
	Stiftelsen samsyn	300
	Prova på rum	150
	Representation/universitet	300
	Övriga anslag	Folkhälsoanslag exkl tjänster
Anslag för information och tidningar		3 340
Anslag för katastrof och säkerhet		2 080
Anslag för verksamhetsutveckling		910
Regiondirektörens anslag (ej fördelat budget)		4 000
Regionstyrelsens anslag (ej fördelat budget)		7 800
Miljöområde - strategisk hållbarhet		4 300
Strategiska satsningar		50 000
Ekonomianslag		-22 290
Riktade statsbidrag		-102 085
Interna pensionsintäkter		-627 400
Summa anslag		-503 475
Totalt administration och anslag		-338 800

Regionstyrelsens mål 2019

Mål	Indikator	Ingångsvärde	Målnivå	Tidpunkt för uppföljning
Bättre och jämlik hälsa				
Regionen ska arbeta för att främja hälsa och förebygga sjukdom	Medellivslängd	Kompl den 7 jan	Öka	dec
God och jämlik vård				
Inriktningsmålet följs upp genom uppföljningsplanen för "Uppdrag och regler för Hälsoval Västerbotten". Det redovisas i regionstyrelsens delårs- och årsrapportering.				
Aktiv och innovativ samarbetspartner				
Regionen ska verka för nya samarbetsformer för att hushålla med resurser	Energianvändningen i landstingets fastigheter (minska med 23 % 2009-2019)	132,4 GWh ³	101,9 GWh	dec
Regionen ska genom digitala tjänster erbjuda en ökad tillgänglighet för invånare och patienter	Antal invånarinloggningar i 1177 Vårdguidens e-tjänster	135 727 ⁴	162 872 ⁶	apr, aug & dec
	Antal digitala behandlingsprogram/stödprogram som patienter kan tilldelas i stöd och behandling	10	14	apr, aug & dec
	Antal mottagningar som erbjuder möjlighet att av- eller omboka minst en typ av tid via webbtidbok (sjukhusvård och primärvård)	22 ⁵	44	apr, aug & dec
Attraktiv arbetsgivare				
Regionen ska vara en utvecklande och hälsofrämjande arbetsplats	Frisktal, andel sjukfrånvarande i max 5 dagar	67 % ⁹	Öka	apr, aug & dec
	Sjukfrånvarotid, trend	5,17 % ¹⁰	Minska	apr, aug & dec
	Ledarskap ⁷	6,7	7,0	dec
	Medarbetarskap ⁸			

³ Basår 2009

⁴ Invånarinloggningar i 1177 Vårdguidens e-tjänster per november 2018, rullande 12 månader.

⁵ November 2018. 22 totalt för sjukhusvård och primärvård (5 sjukhusvård, 17 primärvård).

⁶ Ökning med 20 procent

⁷ Medelvärde från 3 frågor (skala 1-8):

"Min närmaste chef visar uppskattning för mina arbetsinsatser; Min närmaste chef visar förtroende för mig som medarbetare samt Min närmaste chef ger mig förutsättningar att ta ansvar i mitt arbete"

⁸ Medelvärde från 4 frågor (skala 1-8):

"På min arbetsplats är vi bra på lära av varandra; På min arbetsplats ger vi varandra hjälp och stöd; Jag bemöter alltid mina arbetskamrater väl samt Jag bidrar i arbetet med att förbättra vårdprocesserna och andra viktiga processer"

⁹ 2017.11-2018.10, rullande 12 månader

¹⁰ 2017.11-2018.10, rullande 12 månader

	Antal tillbud				
	Antal arbetsskador	6,7	7,0	dec	
		19	Minska	apr, aug & dec	
		59	Minska	apr, aug & dec	
Regionen ska verka för en hållbar kompetensförsörjning.	Personalomsättning, medarbetare som slutar före 65 års ålder ¹¹	8,19 %	Färre	apr, aug & dec	
	Antal medarbetare som arbetar kvar från 65 års ålder	61	Öka	apr, aug & dec	
Tydligt ledarskap byggt på samverkan för hållbar regional tillväxt					
Inriktningsmålet följs upp på annat sätt under 2019.					
Hållbar ekonomi					
Regionens verksamheter ska ha en god ekonomisk hushållning.	Andel basenheter där utfallet balanseras mot budget	44 %	80 %	apr, aug & dec	
	Andel basenheter med närvarotid motsvarande bemanningsmål ¹²	50 %	80 %	apr, aug & dec	

¹¹ Andel som slutat och ersatts av en annan medarbetare, rullande 12 månader

¹² Gräns för klarat mål 1 procent

Uppdrag till regiondirektören

Med utgångspunkt i mål och prioriteringar i verksamhetsplanen lämnar regionstyrelsen följande uppdrag till regiondirektören:

Beskrivning av uppdrag	Redovisas för regionstyrelsen
Utred och beskriv hur regionstyrelsen ska samverka med fullmäktigeberedningarna avseende folkhälsa.	Senast juni 2019
Presentera förslag till handlingsplan med utgångspunkt i den funktionshinderpolitiska strategin som avser regionstyrelsens ansvarsområde.	Senast september 2019
Utred och föreslå organisering av ägarstyrning av hel- och delägda bolag.	Senast april 2019
I samverkan med hälso- och sjukvårdsdirektören säkerställa att utveckling av samarbetet med kommunerna är en del i den målbild och strategi för god, effektiv och nära vård i Västerbotten som tas fram under 2019.	Senast april 2019
Föreslå och utveckla en ändamålsenlig organisation för regionens valfrihetssystem.	Senast december 2019
Utveckla processerna för offentligt finansierad tandvård och andra privata vårdgivare.	Senast december 2019
Ta fram strategier för hur fastighetsutvecklingen ska stödja utvecklingen i vården på lång sikt.	Senast december 2019
Inom ramen för uppdrag att implementera ny struktur för samverkan mellan regionen och länets kommuner avseende vård och omsorg: Avrapportering till regionstyrelsen att erforderliga beslut om projektstart fattats hos huvudmännen (regionen och länets kommuner).	Senast april 2019
Inom ramen för uppdrag att implementera ny struktur för samverkan mellan regionen och länets kommuner avseende vård och omsorg: Sluta överenskommelser om utformningen av arenor för lokal samverkan mellan regionen och samtliga kommuner. Avrapportering till regionstyrelsen.	Senast augusti 2019

Skapa struktur för att följa upp chefers arbetsmiljö.	Senast augusti 2019
Utveckla och följa upp det systematiska hälsofrämjande arbetsmiljöarbetet.	Senast december 2019
Skapa förutsättningar och strukturer för samverkan med länets kommuner avseende regionala utvecklingsfrågor.	Senast december 2019
Ta fram strategi och handlingsplan för att inom en treårsperiod minska verksamhetens underskott.	Senast juni 2019
Ta fram kunskapsunderlag och förslag till förändringar av styrmodell på kort och lång sikt.	Senast juni 2019
Utreda möjliga alternativ till finansiering, fastställa långsiktiga finansiella ramar för investeringsverksamheten och prioritera investeringsbehovet utifrån framtagna finansiella ramar.	Senast juni 2019